

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji
Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej
w Kairze

Nowiny z Egiptu

Kwartalnik nr 3 /lipiec - wrzesień 2017/

Wskaźniki gospodarczego wzrostu – w raporcie opublikowanym w sierpniu 2017 roku egipskie Ministerstwo Finansów potwierdziło wzrost GDP o 4,9% w ostatnim kwartale roku finansowego 2016/17 w porównaniu do 2,3% stopy wzrostu GDP w tym samym okresie roku wcześniejszego. Przyspieszone tempo wzrostu jest wynikiem decyzji administracji rządowej Egiptu o całkowitym uwolnieniu kursu wymiany waluty krajowej w listopadzie 2016 roku i współpracy z IMF w zakresie reformy gospodarki oraz zwiększenia napływu inwestycji zagranicznych do Egiptu.

Wprowadzenie płynnego kursu wymiany spowodowało także wzrost o 38,4% wartości długu zagranicznego Egiptu - do 73,9 mld dol. USA w końcu marca 2017 roku w porównaniu do 53,4 mld dol. USA w końcu marca 2016 roku. Wg informacji Ministerstwa Przemysłu i Handlu deficyt w handlu zagranicznym Egiptu w okresie I połowy 2017 roku uległ redukcji niemal o 46% w rezultacie zmniejszenia o 30% importu - do 13 mld dol. USA - i umiarkowanego 8% wzrostu eksportu – do 11 mld dol. USA. Komentarz podkreśla starania o ograniczenie importu produktów niskiej jakości i racjonalizację importu oraz redukcję wydatków w walutach zagranicznych oraz wzrost eksportu głównie branży chemicznej i nawozów sztucznych, materiałów budowlanych, odzieży gotowej jako czynniki ograniczające deficyt handlowy.

Jednakże importerzy oceniają, że wysoka cena dolara w efekcie płynnego kursu wymiany powoduje wysoką cenę importowanych produktów w sprzedaży dla konsumentów rynku egipskiego – przykładem jest zmniejszenie o 44% w czerwcu 2017 roku w stosunku do czerwca 2016 roku sprzedaży samochodów zależnych od importowanych komponentów. W okresie trzech kwartałów roku finansowego 2016/17 zanotowano w bilansie płatniczym Egiptu nadwyżkę wartości 11 mld dol. USA, zaś w tym samym okresie poprzedniego roku finansowego egipski bilans płatniczy miał deficyt wartości 3,6 mld dol. USA. Ministerstwo Finansów poinformowało także o 27,5% wzroście FDI w roku finansowym 2016/17, zaś Ministerstwo Planowania wyznaczyło w roku finansowym 2017/18 cel rozwojowy na poziomie 5% wzrostu GDP Egiptu. W raporcie UNCTAD za 2016 rok Egipt został sklasyfikowany na czwartej pozycji w gronie państw afrykańskich pod względem lokowania bezpośrednich inwestycji zagranicznych – po Angoli, Nigerii i Republice Południowej Afryki. Wg raportu wartość napływu BIZ do Egiptu w 2016 roku była większa o 17% w stosunku do tej wartości w 2015 roku.

Rozwój rynku gazu naturalnego – prezydent Egiptu, Abdel Fattah el Sisi, podpisał w dniu 7 sierpnia 2017 roku ustawę o sektorze gazu naturalnego, zezwalającą na zwiększenie udziału sektora prywatnego w rynku gazu naturalnego. Ustawa eliminuje monopol państwowy w zakresie zakupów gazu i operowania krajową siecią gazociągową wskazując Państwo jako regulatora rynku gazu oraz udostępniając dla sektora prywatnego zasadnicze funkcje rynku gazu – operatora gazociągów, dystrybutora, operatora zbiorników magazynowych gazu, przewoźnika i importera gazu. Państwo zachowuje wg ustawy kompetencje w zakresie regulacji cen gazu, ustanawiania reguł funkcjonowania rynku, wyznaczania terminu prywatyzacji i zapewnienia jednakowego dostępu firm prywatnych do narodowej infrastruktury rynku gazu. Państwowy organ regulacji rynku gazu ma zostać powołany przed końcem 2017 roku, zaś licencje na prywatny import gazu mają być wydawane w pierwszej połowie 2018 roku. Równoległe do reform ustawowych rynku gazu egipskie Ministerstwo Ropy zawarło trzy porozumienia z Royal Dutch Shell i amerykańską Apex International Energy o poszukiwaniach ropy i gazu na Saharze Zachodniej – wartość inwestycji w poszukiwania wydobywcze ropy i gazu sięga blisko 80 mld dol. USA. Ministerstwo Ropy ocenia, że w rezultacie odkrycia w ostatnich latach 3 znaczących złóż gazu – Zohr, Nooros i North Alexandria – do 2020 roku nastąpi pełne pokrycie zapotrzebowania na gaz egipskiego rynku oraz perspektywiczny powrót Egiptu na rynek eksporterów gazu. Przewiduje się także historyczne rozpoczęcie przez Egipt poszukiwań ropy w rejonie Morza Czerwonego – dotychczas egipskie poszukiwania ropy ograniczały się do Morza Śródziemnego, Deltę Nilu, Sahary Wschodniej i Zachodniej oraz Zatoki Sueskiej. Według informacji US Geological Survey technicznie odzyskiwalne ropa i gaz występujące w regionie Morza Czerwonego są szacowane na 5 miliardów baryłek ropy oraz 112 bilionów stóp sześciennych gazu. Egipska rządowa firma GANOPE podpisała porozumienie w tej sprawie z firmami poszukiwawczymi Schlumberger /USA/ oraz TGS /UK/ o wartości 750 mln dol. USA. Firmy te rozpoczęły prace geofizyczne w lipcu 2017 roku, zaś GANOPE przyjmuje oferty firm zagranicznych na 5 - letni okres poszukiwań ropy i gazu. Rozwój rynku gazu będzie sprzyjać – podobnie jak budowa elektrowni atomowej – rozwojowi egipskiego sektora energii elektrycznej, umożliwiając realizację eksportu energii od 2020 roku.

Centralny Bank Egiptu zniósł ograniczenia walutowe – w dniu 14 czerwca 2017 r. zostało zniesione przez Centralny Bank Egiptu /CBE/ ograniczenie wartości transferów walut zagranicznych do 100 tys. dol. USA, wprowadzone wkrótce po Rewolucji 11 Stycznia. Komentarz CBE stwierdza, że w świetle stałego zadania wspierania i ułatwiania procedur oraz spełnienia oczekiwań klientów zdecydowano zezwolić bankom komercyjnym na realizację otrzymywanych zleceń na transfery zagranicznych waluty wymiennej bez określania maksymalnej wartości transferów. Zniesienie limitu wartości transferów, jak również złagodzenie ograniczeń wartości bankowych depozytów dolarowych oraz wykorzystywania poza rynkiem Egiptu kart kredytowych i płatniczych banków egipskich, jest konsekwencją złagodzenia polityki wprowadzonej przez CBE w 2016 roku w celu ograniczenia odpływu walut zagranicznych z rynku w warunkach kryzysu rezerw zagranicznych w Egipcie.

Ocenia się, że CBE nie podjąłby decyzji znoszących ograniczenia, gdyby nie miały one poparcia znaczącym zwiększeniem wartości rezerw zagranicznych Egiptu. Wg danych CBE w czerwcu 2017 roku wartość rezerw zagranicznych wzrosła do 31,3 mld dol. USA w porównaniu do rezerw w maju 2017 roku o wartości 31,125 mld dol. USA. Wartość rezerw zagranicznych Egiptu wzrosła systematycznie od całkowitego uwolnienia kursu wymiany funta egipskiego w listopadzie 2016 roku.

Inflacja nadal wysoka – wg danych CAPMAS wskaźnik rocznej stopy inflacji wzrósł w lipcu 2017 roku do najwyższego poziomu od dziesięcioleci i wyniósł 33% w porównaniu do 29,76% w czerwcu, zaś miesięczna stopa inflacji zmniejszona w czerwcu 2017 roku do 0,82% także zanotowała wzrost o 3,2% w lipcu 2017 roku. Wyższy wskaźnik inflacji jest odzwierciedleniem redukcji subsydiowania paliw wprowadzonej w czerwcu i towarzyszącej podwyżki o 55% cen paliw oraz podwojenia ceny gazu.

Oceny analityków wskazują na około 3 miesięczny okres potrzebny dla zamortyzowania przez gospodarkę efektu wyższych cen paliw, sugerując możliwość wzrostu stopy inflacji do 36% w okresie sierpnia – września 2017 roku. Badanie społeczne przeprowadzone w lipcu 2017 roku przez Egyptian Center for Public Opinion Research wykazało, że 84% badanych potwierdziło wzrost kosztów utrzymania w konsekwencji wyższych cen gazu i energii elektrycznej wskutek ograniczenia subsydiowania na przełomie czerwca i lipca 2017 roku, zaś 63% badanych stwierdziło, że ograniczenie subsydiowania energii miało znaczący wpływ na ceny pozostałych produktów. Ankietowana społeczność, chcąc przeciwdziałać wzrostowi kosztów utrzymania, wskazała ograniczenie konsumpcji, szczególnie drogiej żywności, np. mięsa /34% badanych/; podjęcie dodatkowej pracy /12% badanych/; wspomaganie się pożyczkami pieniędzy u rodziny lub znajomych /6% badanych/; wkorzystywanie posiadanych oszczędności /4% badanych/ oraz sprzedaż dobytku /2% badanych/. Wg danych CAPMAS w bieżącym roku finansowym granica ubóstwa wzrośnie do przedziału 700 – 800 funtów egipskich na osobę miesięcznie w porównaniu do 482 funtów egipskich miesięcznie w 2015 roku, co oznacza wzrost w 2017 roku do 35% udziału społeczeństwa egipskiego żyjącego w warunkach ubóstwa w porównaniu do 28% udziału w 2015 roku.

Licencjonowanie działalności przemysłowej – rząd opublikował 13 sierpnia 2017 r. regulacje wykonawcze do prawa o licencjonowaniu działalności przemysłowej, które w marcu zostało przyjęte przez parlament i podpisane przez prezydenta. Wydłużony okres legislacyjny rozporządzenia wykonawczego wynikał z dbałości o uniknięcie konfliktu z nowym prawem inwestycyjnym, przyjętym 1 czerwca. Przepisy wykonawcze określają dwie ścieżki licencjonowania działalności przemysłowej – dla przedsiębiorstw przemysłu ciężkiego, posiadającego zobowiązania w zakresie ochrony środowiskowej, zdrowotnej i bezpieczeństwa, zaś drugą dla producentów SME. Odpowiedzi na aplikacje o licencje na prowadzenie działalności przemysłowej przedsiębiorcy mają otrzymywać w okresie 30 dni w porównaniu do ok. 600 dni wskazywanych w Doing Business Report 2017, jak również inwestorzy mają być obsługiwani przez jedną agencję rządową zamiast 11 dotychczasowych.

Przepisy wykonawcze do nowego prawa inwestycyjnego – po zatwierdzeniu 20 sierpnia 2017 roku przez rząd regulacje wykonawcze do nowej ustawy o inwestycjach zostały przekazane do analizy Rady Prezydenckiej. Prezydent Egiptu, Abdel Fattah el Sisi, zatwierdził 1 czerwca 2017 roku długo oczekiwaną nową ustawę o inwestycjach, która przywraca funkcjonowanie prywatnych stref ekonomicznych i oferuje inwestorom nowe ułatwienia finansowe, jak np. 50% obniżkę podatku w przypadku inwestycji w słabo rozwiniętych obszarach, wsparcie rządowe dla kosztu podłączenia uzbrojenia do nowych projektów oraz zwrot kosztu nabycia ziemi jeśli produkcja zostanie rozpoczęta w okresie 2 lat. Egipt spodziewa się napływu FDI wartości 10 mld dol. USA w okresie bieżącego roku fiskalnego /do końca czerwca 2018 roku/. Kontrowersje spowodował zapis o ograniczeniu tworzenia prywatnych stref ekonomicznych do rejonów, w których nie występują strefy ekonomiczne administrowane przez rząd o tym samym rodzaju działalności.